

د افغانستان اسلامي جمهوریت

د عدلیې وزارت

رسمي جریده

مقرره بورس ها و تحصیلات در خارج کشور

تاریخ نشر: (۱۵) میزان سال ۱۳۸۶ هـ.ش

نمبر مسلسل: (۹۲۹)

مصوبه

شورای وزیران جمهوری اسلامی افغانستان در مورد انفاذ

مقرره بورس ها و تحصیلات در خارج

شماره: (۲۶)

مؤرخ ۱۳۸۶/۷/۹

مقرره بورس ها و تحصیلات در خارج را که بداخل (۵) فصل و (۲۴) ماده از طرف شورای وزیران جمهوری اسلامی افغانستان تصویب گردیده، منظور میدارم.

این مقرره از تاریخ تصویب نافذ و در جریده رسمی نشر گردد.

حامد کرزی

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

فهرست مندرجات مقررہ بورس ها

و تحصیلات در خارج

فصل اول

احکام عمومی

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>	<u>ماده</u>
۱.....	مبني	ماده اول:
۱.....	هدف	ماده دوم:
۲.....	اصطلاحات	ماده سوم:
۲.....	مصارف بورسيه ها	ماده چهارم:

فصل دوم

طرز استفاده از بورس

۳.....	شرایط استفاده کننده بورس	ماده پنجم:
۳.....	رشته تحصیل	ماده ششم:
۴.....	ختم موفقاته بورس	ماده هفتم:
۴.....	عدم استفاده مجدد از عين سكالرشپ	ماده هشتم:
۴.....	بورس رقابت آزاد	ماده نهم:
۵.....	بورس مقيد به پروژه	ماده دهم:

فصل سوم

حقوق و مکلفیت های محصل بورسیه

ماده یازدهم:	مزد و سایر حقوق.....	۵
ماده دوازدهم:	گزارش تحصیل.....	۵
ماده سیزدهم:	عدم تغییر رشته.....	۶
ماده چهاردهم:	ارایه اسناد تحصیل.....	۶
ماده پانزدهم:	مکلفیت های محصل بورسیه.....	۶
ماده شانزدهم:	تعقیب عدلی.....	۷

فصل چهارم

توزیع بورس ها

ماده هفدهم:	توحید و انسجام.....	۷
ماده هجدهم:	کمیسیون ها.....	۸
ماده نوزدهم:	مکلفیت های کمیسیون.....	۸
ماده بیستم:	مکلفیت وزارت امور خارجه.....	۸
ماده بیست و یکم:	مکلفیت های ادارات معرفی کننده.....	۹
ماده بیست و دوم:	تحصیلات عالی از طریق تشبثات خصوصی.....	۹

فصل پنجم

احکام متفرقه

ماده بیست و سوم:	موارد عدم تطبیق احکام این مقرره.....	۱۰
ماده بیست و چهارم:	انفاذ.....	۱۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مقررۀ بورس ها و تحصیلات در خارج

فصل اول

احکام عمومی

مبنا

مادۀ اول:

این مقررۀ به منظور تنظیم امور بورس ها و ادامۀ تعلیم و تحصیل متعلمین، محصلین، معلمین، استادان و سایر کارکنان ادارات دولتی در مؤسسات تعلیمی، تحصیلی و تحقیقی کشور های خارجی، وضع گردیده است.

هدف

مادۀ دوم:

اهداف این مقررۀ عبارت اند از:

- ۱- ارتقای سطح دانش و تجربه مسلکی متعلمین، محصلین، معلمین، استادان و سایر کارکنان ادارات دولتی با استفاده از کسب مهارت های جدید.
- ۲- آگاهی از تحولات و انکشافات رشته های مختلف علوم، تکنالوژی معاصر و استفاده مؤثر از اصول و تجارب قبول شده بین المللی، جهت ارتقای ظرفیت مسلکی اداره و عرضه خدمات مفید.
- ۳- تحکیم روابط و توسعه مناسبات فرهنگی، ایجاد تفاهم و همکاری های علمی و تخنیکی میان جمهوری اسلامی افغانستان و دول متحابه یا مؤسسات بین المللی بورس دهنده.
- ۴- سهم گیری در انکشاف اقتصادی- اجتماعی جامعه و استحصال بهتر خدمت.
- ۵- آشنائی با فرهنگ سایر کشور ها.

اصطلاحات

ماده سوم:

اصطلاحات آتی در این مقررہ مفاهیم ذیل را افادہ می نماید:

۱- بورس: هر نوع تعليم، تحصيل، تحقيق، تتبع، سناژ و توسعه معومات است که زمينه کسب آن در خارج از کشور برای متعلمين، محصلين، معلمين، استاذان و ساير کارکنان ادارات دولتي، مهيا می گردد.

۲- سکالرشپ: بورس دراز مدت است که به موجب آن زمينه کسب تعليمات یا تحصيلات عالی، غرض اخذ ديپلوم بکلوریا، مافوق بکلوریا، لیسانس یا بالاتر از آن در یکی از مکاتب، پوهنتون ها یا مؤسسات علمی، تحقیقی ثبت شده خارج از کشور، مهيا می گردد.

۳- فیلوشپ: بورس کوتاه مدت است که به موجب آن زمينه توسعه معلومات و تتبع و کسب تجارب علمی در علوم طبیعی و اجتماعی و تکنالوژی معاصر شامل پروگرام های مشاهده وی، سناژ، کورس های تربیوی و ساير انواع پروگرام های نظری و عملی در خارج از کشور، مهيا می دد.

۴- بورس مقید به پروژه: بورسی است که در پروژه های تحت نظر یا پروژه های امداد تخنیکی و اقتصادی دول متحابه و مؤسسات بین المللی بر اساس قرارداد توأمیت یا ساير موافقتنامه ها به منظور ارتقای ظرفیت کاری اداره مربوطه اختصاص می یابد.

۵- بورس غیرمقید به پروژه: بورسی است که از طرف دول متحابه یا مؤسسات بین المللی، در رشته های متعدد به دولت جمهوری اسلامی افغانستان اختصاص می یابد.

۶- تریننگ: دسترسی به کسب معلومات و مهارت های تیوریکی و میتودیکی است که بشکل نظری و عملی جهت بلند بردن ظرفیت ها در کوتاه مدت تدویر می یابد.

۷- محصل بورسیه: شخصی است که با استفاده از یکی از بورس های مندرج این مقررہ به خارج کشور اعزام می گردد.

مصارف بورسیه ها

ماده چهارم:

مصارف بورسیه ها به یکی از اشکال ذیل تمویل می گردد:

۱- تمام مصارف تحصيلی به شمول کرایه رفت و آمد محصل بورسیه یا یک قسمت عمده آن از طرف حکومت یا مؤسسات خارجی و یا بین المللی، پرداخته می شود.

۲- تمام مصرفات تحصیلی به شمول کرایه رفت و آمد محصل بورسیه یا یک قسمت عمده آن از طرف حکومت افغانستان یا مؤسسات غیرحکومتی، پرداخته می شود.

فصل دوم

طرز استفاده از بورس

شرایط استفاده کننده بورس

ماده پنجم:

شخصی از بورس مندرج این مقرر استفاده نموده می تواند که واجد شرایط ذیل باشد:

- ۱- سند تابعیت افغانستان را داشته باشد.
  - ۲- سند فراغت حد اقل صنف دوازدهم یا بالاتر از آن را داشته باشد.
- در صورتیکه شرایط و مشخصات پیشنهاد شده مرجع بورس دهنده ایجاب نماید، کاندید پاینتر از بکلوریا، نیز به بورس معرفی شده می تواند.
- ۳- کارکن اداره دولتی دارای حد اقل دو سال سابقه خدمت بالفعل در اداره مربوطه باشد.
  - ۴- از اهلیت، لیاقت و حسن سلوک برخوردار باشد.
  - ۵- تحت تعقیب عدلی و قضائی قرار نداشته باشد.
  - ۶- سایر شرایط و مشخصات پیشنهاد شده مرجع بورس دهنده را دارا باشد.

رشته تحصیل

ماده ششم:

- (۱) رشته تحصیل کاندید پروگرام سکالرشپ متعلمین و محصلین به اساس نیازمندی ها و پروگرام های انکشافی دولت در تفاهم با مراجع بورس دهنده، تعیین می گردد.
- (۲) رشته تحصیل کاندید پروگرام سکالرشپ کارکن اداره دولتی با نظر داشت رشته تحصیل یا خصوصیت وظیفوی وی تعیین می گردد.
- (۳) رشته تحصیل بورسهای رقابتی آزاد، مطابق رشته های پیشنهاد شده مراجع بورس دهنده از طریق امتحان، تعیین می گردد.

ختم موفقانه بورس

ماده هفتم:

(۱) هر گاه محصل بورسیه، مدت معینه بورس را موفقانه سپری نموده باشد، نمی تواند قبل از ایفای حد اقل دو سال خدمت بالفعل از بورس دیگر استفاده نماید، مگر اینکه کشور بورس دهنده به ادامه تحصیلات بالاتر وی موافقه نموده باشد.

(۲) هر گاه کارکن دولت، جهت کسب تحصیلات تحت پروگرام سکالرشپ، فیلوشپ یا تریننگ های کوتاه مدت مطابق احکام این مقرر، بخارج اعزام می گردد، مکلف است، بعد از ختم پروگرام بوطن عودت نموده و تجارب خود را طبق حکم مندرج ماده هشتادم قانون کار در اختیار اداره معرفی کننده قرار دهد.

عدم استفاده مجدد از عین سکالرشپ

ماده هشتم:

(۱) شخصی که یک مرتبه از سکالرشپ استفاده نموده و سند موفقانه را بدست آورده باشد، بار دوم از عین سکالرشپ یا مشابه آن استفاده نموده نمی تواند.

(۲) شخصی که یک مرتبه از سکالرشپ استفاده نموده و بدون داشتن عذر معقول، موفق به گرفتن درجه علمی معینه نشده باشد، بار دیگر از سکالرشپ، استفاده کرده نمی تواند.

بورس رقابت آزاد

ماده نهم:

شخصی می تواند از بورس رقابت آزاد مؤسسات بین المللی و مراجع تحصیلی کشورهای خارجی استفاده نماید که واجد شرایط ذیل باشد:

۱- داشتن شرایط مندرج اجزای (۱-۲-۳-۴-۵ و ۶) ماده پنجم این مقرر.

۲- سپری نمودن موفقانه امتحان رقابتی.

۳- رایه سند قبولی از مرجع بورس دهنده.

۴- ثبت کاندید در وزارت تحصیلات عالی.

بورس مقید به پروژه

ماده دهم:

(۱) بورس مقید به پروژه از طرف اداره مربوطه صرف به شخصی داده می شود که حد اقل دو سال در پروژه یا مؤسسه مربوط ایفای وظیفه نموده و از خود شایستگی نشان داده باشد.

(۲) در صورتی که شخص واجد شرایط مندرج فقره (۱) این ماده در اداره مربوطه موجود نباشد، شخصی که دارای شایستگی بوده و کمتر از دو سال خدمت نموده باشد، نیز کاندید شده می تواند.

فصل سوم

حقوق و مکلفیت های محصل بورسیه

مزد و سایر حقوق

ماده یازدهم:

(۱) معلمین مکاتب، استادان مؤسسات تحصیلات عالی و سایر کارکنان ادارات دولتی که با استفاده از سکالرشپ به خارج از کشور اعزام می گردند، در جریان تحصیل مستحق اخذ مزد و سایر حقوق رتبه اصلی با تمام اجزا و ضمایم آن الی ختم دوره معینه تحصیل شناخته می شوند.

(۲) شخصی که از طرف مؤسسه خصوصی به بورس معرفی می گردد، مزد و سایر حقوق وی طبق مقررات خاص مؤسسه مربوط پرداخته می شود.

(۳) کارکن اداره دولتی که جهت اجرای تحقیقات علمی و فراگیری میتودولوژی، شرکت در محافل علمی، مطالعات مشاهداتی و سایر بورس های کوتاه مدت به خارج سفر می نماید الی تکمیل دوره مربوط، مستحق معاش و امتیازات مندرج فقره (۱) این ماده می باشد.

گزارش تحصیلی

ماده دوازدهم:

(۱) اشخاص مندرج فقره (۱) ماده یازدهم این مقرر مکلف اند، گزارش تحصیلی شان را در ختم هر سمستر از طریق نمایندگی سیاسی جمهوری اسلامی افغانستان به وزارت تحصیلات عالی، ارائه نمایند.

(۲) نمایندگی های سیاسی جمهوری اسلامی افغانستان مکلف اند، گزارش های مندرج فقره (۱) این ماده را از طریق وزارت امور خارجه به وزارت تحصیلات عالی ارسال نمایند هر گاه محصل بر اساس گزارش تحصیلی ناکام یا از ادامه

تحصیل خود داری نموده باشد، امتیازات پیشبینی شده مندرج ماده یازدهم این مقرر از تاریخ ناکامی یا قطع تحصیل، پرداخته نمی شود.

(۳) وزارت تحصیلات عالی گزارش تحصیلی محصلین بورسیه را بعد از ارزیابی و تأیید، جهت اجرای حقوق و امتیازات آنها طور رسمی به مراجع مربوطه گسیل می نماید.

عدم تغییر رشته

ماده سیزدهم:

محصل بورسیه نمی تواند رشته تحصیلی معینه را بدون موافقه مرجع بورس دهنده، تأیید وزارت تحصیلات عالی و اداره مربوط تغییر دهد.

ارایه اسناد تحصیل

ماده چهاردهم:

اسناد تعلیمی و تحصیلی محصل بورسیه از طرف مرجع بورس دهنده، نمایندگی سیاسی جمهوری اسلامی افغانستان تصدیق و از طریق وزارت امور خارجه به کمیته های ارزیابی اسناد عملی وزارت تحصیلات عالی و معارف ارایه می گردد.

مکلفیت های محصل بورسیه

ماده پانزدهم:

محصل بورسیه حین اقامت در مرجع بورس دهنده، مکلف به رعایت نکات ذیل می باشد:

- ۱- حفظ شئون، حیثیت ملی و ارزش های مندرج قانون اساسی و سایر اسناد تقنینی کشور.
- ۲- رعایت قوانین و مقررات مرجع بورس دهنده و مؤسسه تعلیمی یا تحصیلی و تحقیقی مربوطه.
- ۳- توجه جدی به تحصیل و رعایت تعهدنامه استفاده از بورس.

تعقیب عدلی

ماده شانزدهم:

محصل بورسیه ای که در جریان تحصیل مرتکب تخلف از احکام قوانین و مقررات جمهوری اسلامی افغانستان، مرجع بورس دهنده و موسسه تعلیمی، تحصیلی و تحقیقی گردد، بورس وی قطع و متخلف مطابق احکام قانون تحت تعقیب عدلی قرار می گیرد.

فصل چهارم

توزیع بورس ها

توحید و انسجام

ماده هفدهم:

(۱) سکالرشپها و فیلوشپ ها از طریق وزارت امور خارجه استحصال می گردد (۲) وزارت امور خارجه به اسرع وقت بورس ها را به کمیسیون های مندرج ماده هجدهم این مقرر ارسال می نماید.

کمیسیون ها

ماده هجدهم:

(۱) به منظور توزیع بورس های تحصیلی (سکالرشپ ها) در وزارت تحصیلات عالی کمیسویی به ترکیب ذیل ایجاد می گردد:

۱- وزیر تحصیلات عالی بحیث رئیس.

۲- نماینده با صلاحیت وزارت امور خارجه بحیث عضو.

۳- نماینده با صلاحیت وزارت معارف بحیث عضو.

۴- نماینده با صلاحیت وزارت اقتصاد بحیث عضو.

۵- نماینده با صلاحیت کمیسیون مستقل اصلاحات اداری و خدمات ملکی بحیث عضو.

۶- مسؤل روابط بین المللی وزارت تحصیلات عالی بحیث منشی.

(۲) به منظور توزیع بورس های کوتاه مدت (فیلوشپ ها) در کمیسیون مستقل اصلاحات اداری و خدمات ملکی، کمیسویی به ترکیب ذیل ایجاد می گردد:

- ۱- رئیس اداره خدمات ملکی کمیسیون مستقل اصلاحات اداری و خدمات ملکی بحیث رئیس.
  - ۲- نماینده با صلاحیت وزارت امور خارجه بحیث عضو.
  - ۳- نماینده با صلاحیت وزارت تحصیلات عالی بحیث عضو.
  - ۴- نماینده با صلاحیت وزارت اقتصاد بحیث عضو.
  - ۵- نماینده با صلاحیت وزارت کار و امور اجتماعی، شهدا و معلولین بحیث عضو.
  - ۶- رئیس تربیه و انکشاف کمیسیون مستقل اصلاحات اداری و خدمات ملکی بحیث منشی.
- (۳) کمیسیون های مندرج فقره های (۱ و ۲) این ماده به منظور تنظیم امور بورس ها و تطبیق مواد این مقرر با نظر داشت شرایط مراجع بورس دهنده عندالموقع تشکیل جلسه می دهند.
- (۴) وظایف و صلاحیت های کمیسیون های مندرج فقره های (۱ و ۲) این ماده توسط لایحه جداگانه تنظیم می گردد.

مکلفیت های کمیسیون

ماده نهم:

- (۱) کمیسیون توزیع بورس های تحصیلی (سکالرشپ ها) مکلف است، بورس ها را بعد از مطالعه و ارزیابی به طور عادلانه با نظر داشت نیازمندی های عینی تقسیمات نموده به اسرع وقت به اطلاع ادارات ذیربط برساند. وزارت تحصیلات عالی کمیته مشخص از استادان را بمنظور اخذ امتحان توظیف می نماید.
- (۲) کمیسیون توزیع بورس های کوتاه مدت (فیلوشپ ها) مکلف است، سهمیه هر اداره دولتی را با نظر داشت نیازمندی های عینی و سهمیه ولایات تثبیت و به اسرع وقت جهت مطالبه کاندیدان واجد شرایط به ادارات مربوط اطلاع دهد.
- (۳) کمیسیون های مندرج فقره های (۱ و ۲) این ماده مکلف اند، اسناد کاندید سکالرشپها و فیلوشپ ها را بعد از تائید، به وزارت امور خارجه ارسال نمایند.

مکلفیت وزارت امور خارجه

ماده بیستم:

(۱) وزارت امور خارجه اسناد تعليمی و تحصيلی کاندیدان را همراه با ساير اسناد مورد ضرورت به مرجع بورس دهنده ارسال میدارد.

(۲) وزارت امور خارجه برای کاندیدان، پاسپورت لازم صادر و در قسمت اخذ ویزه های مورد نیاز آنها اقدام می نماید.

(۳) نمایندگی های سیاسی جمهوری اسلامی افغانستان مکلف اند، بعد از آنکه محصلین افغانی در مؤسسات تحصيلی خارج از کشور، شامل گردیدند، برای آنها دوسیه های جداگانه ترتیب و تمام گزارشات و معلومات مربوط را در آن درج و در رختم هر سمستر از طریق وزارت امور خارجه به مراجع ذيربط داخلی اطلاع دهند.

(۴) نمایندگی های سیاسی جمهوری اسلامی افغانستان مکلف اند به شکایات محصلین بورسیه رسیدگی نمایند.

مکلفیت های ادارات معرفی کننده

ماده بیست و یکم:

وزارت ها و ادارات دولتی مکلف اند، حین معرفی کاندیدان بورس ها، نکات ذیل را رعایت نمایند:

۱- در نظر گرفتن سابقه کاری، لیاقت، شایستگی و تجربه.

۲- ترتیب و ارسال شهادتنامه و نمرات سه ساله کاندید بورس ها به لسان انگلیسی و ساير لسانهای مورد ضرورت به وزارت تحصيلات عالی.

۳- خانه پری دقیق فورمه های مربوط کاندید.

۴- معرفی کاندید بورس در خلال مدت معینه.

تحصيلات عالی از طریق تشبثات خصوصی

ماده بیست و دوم:

(۱) تشبثات خصوصی می توانند بعد از اخذ جواز از وزارت تحصيلات عالی، زمینه تحصيلات عالی را برای متعلمین، محصلین و ساير اشخاص فراهم نمایند.

(۲) شرایط ثبت و اعطای جواز به تشبثات مندرج فقره (۱) این ماده توسط لایحه جداگانه ایکه از طرف وزارت تحصيلات عالی وضع می شود، تنظیم می گردد.

(۳۹) وزارت تحصيلات عالی مکلف است، اجراءات و فعالیت های تشبثات مندرج فقره (۱) این ماده را وقتاً فوقتاً نظارت نماید.

فصل پنجم

احکام متفرقه

موارد عدم تطبیق احکام این مقررہ

مادہ بیست و سوم:

محصلین بورسیہ اردوی ملی، پولیس ملی، کارمندان ریاست عمومی امنیت ملی و کارکنان ادارات دولتی و مختلط و سایر اشخاصی کہ در کنفرانس ہا، سیمینارہا، سمپوزیم ہا و ورکشاپ ہا اشتراک می نمایند، تابع احکام این مقررہ نمی باشند.

انفاذ

مادہ بیست و چہارم:

این مقررہ از تاریخ تصویب نافذ و در جریدہ رسمی نشر گردد و با انفاذ مقررہ بورس ہا و تحصیلات در خارج منتشرہ جریدہ رسمی شمارہ (۳۰۷) مؤرخ ۱۳۵۴/۴/۱۱ و تعدیلات آن منتشرہ جراید رسمی شمارہ (۴۳۳) سال ۱۳۵۸ و شمارہ (۶۶۷) سال ۱۳۶۶ و سایر احکام مغایر آن ملغی پنداشتنہ می شود.